

V hlavě dyslektika

To, že jsem dyslektik, mě provází už od školky. V průběhu pár let jsem se s dys- poruchou doslova sžila, začala ji víc vnímat a zajímat se o ni. Naučila jsem se mít ji ráda a nějak s ní pracovat. Máme prostě svůj svět a fungujeme jinak.

Když jsem se narodila, měla jsem porodní váhu 1,40 kg. Narodila jsem se o měsíc a půl předčasně. Tenkrát si lékaři ještě nebyli jisti, jestli budu mít v dospělosti „všech pět pohromadě“. Od mala mi všechno muselo být řečeno desetkrát, často mi souvislosti docházely až týden po a když mě maminka poslala koupit vejíčka, přinesla jsem brambory.

Všechno do sebe začalo zapadat ve chvíli, kdy jsem v první třídě začala domů nosit čtyřky z matematiky. Tehdy mi byla diagnostikována specifická porucha učení.

Vítejte v mé hlavě

Jedno úskalí dyslexie je fakt, že nám právě nefunguje propojení obou hemisfér. Nejvíce využíváme tu pravou hemisféru, která zpracovává obraz. Naším jazykem se stal obraz. Vidíme věci barevně, v rozměru 3D nebo jako mnohorozměrnou šachovou partii. Mám proto výrazný cit pro krásno, jsem emočně založena a dokážu se hluboce ponořit do toho, co dělám.

Za svůj život jsem se u rodičů svých kamarádů, kteří také měli dyslexii, setkala s představou, že se z dys- poruchy dá vyrůst. V průběhu ontogenetického vývoje se může dyslexie o mnoho zlepšit, s čímž mám osobní zkušenosti, ale bohužel na tuto poruchu neexistuje žádný „lék“, který by ji úplně vyléčil. Také nikde není řečeno, že dyslektici nemohou kvůli své poruše uspět ve společnosti.

Dyslexie nemá vliv na inteligenci, ba naopak. Díky tomu, že náš mozek funguje jinak, nahlížíme na problémy ze zcela jiného úhlu. Snad proto, že máme propojení v mozku nastavená jinak, dokážeme často výtečně řešit problémy, přicházet s novými nebo překvapivými způsoby řešení a dělat myšlenkové skoky. Dyslektik musí vynaložit více úsilí než člověk bez tohoto handicapu, a proto jsme často výkonnější než lidé bez dyslexie.

Hledám své místo ve světě

Když jsem se rozhodovala, kam po základní škole jít, vybrala jsem si střední zdravotnickou školu. Podle odborníků byla pro mne střední škola s maturitou riziková. Nevědělo se, jestli ji zvládnu. Bylo mi doporučeno vybrat si odborné učiliště – obor kadeřnice apod. Samozřejmě jsem tuto radu nezavrhovala a jako „jistotu“ jsem si podala přihlášku i tam.

Po úspěšném absolvování zdravky jsem se vydala na vysokou. Byla to výzva. Otázkou bylo, jaký obor si vybrat, abych jej dokončila. Už od mala jsem toužila být lékařkou, obor dermatologie. Svou cestu jsem tak trochu zahájila při výběru střední školy. Když jsem se ale časem seznámila s mediky, zjistila jsem, že studium medicíny mě sice zajímá, ale na toto studium mé schopnosti rozhodně nestačí.

Kam tedy jít? Další možností byla umělecká škola. Bylo prokázáno, že 80 % studentů uměleckých vysokých škol jsou dys. Jejich kreativita bývá hodně intuitivní, mají cit pro estetiku a vynikají v manuálních zručnostech. Jelikož však myslí v obrazech, je pro ně nelehké porozumět písmenům, číslům, symbolům a napsaným slovům. Dyslexie je přítomna v mnoha uměleckých oborech – fotografii, malířství, architektuře či sochařství. Často se mezi nimi najdou herci, zpěváci, muzikanti, nebo také i tanečníci.

Jako malá holka jsem často něco vyráběla a chodila do různých kroužků – vyrábění keramiky, výrobky z korálků, pletení bužírek, malování, tancování, balet, gymnastika... Byla jsem šikovná na jemnou motoriku a pohyb. Už v dětství jsem začala na sobě pozorovat, že mám silnější estetické a emoční vnímání než ostatní. Teprve když jsem si z celého koktejlu umění vybrala tanec, pomalu jsem na sobě začala pozorovat, co prožívám, jaké emoce při tom mám a co se se mnou uvnitř děje.

Takže být umělcem je nejlepší profese pro tenhle „handicap“. Bohužel jsem se v ničem jiném než v tanci hlouběji nerozvíjela. Školy jako FUD, AVU, HAMU a další kladly na přijetí pro mě vysoké nároky. Po čase jsem zjistila, že sice umění dělat chci, ale nechci do něj být tlačena. Rodina mi navíc výslovně zakázala vydat se uměleckou dráhou. Být umělcem prý znamená časté alkoholové opojení, trpět mejdanovou insomnií, být do větru a mít syndrom záchvatu chudosti.

Často se mi stává, že mě lidé nechápou, nebo nechápu já je. Nesoustředím se, píšu strašné chyby, i když si to po sobě kontroluji, čtu jen informace, manuály, encyklopedie. Jakožto dyslektik, dysortografik a dyskalkulik matice nerozumím, chemie a fyzika je pro mě moc složitá, s češtinou mám problém, IT je pro mě něco jako paralelní svět a těžko studovat jazyky, když při doplňování slov mám problém dosadit slovo i v češtině.

Jediné, čemu jsem trochu rozuměla, byla kupodivu psychologie. Abych nebyla od zdravotnictví zas tak moc daleko, vybrala jsem si specializaci v pedagogice, obor Výchova ke zdraví, která se nachází pod katedrou psychologie. Naprosto skvělá kombinace! Psychologie a zdraví, něco pro mě. Obor mě moc baví a jsem spokojená. I když mě mrzí, že se ze mě nestal profesionální umělec, ale i tak se o umění intenzivně zajímám a zkoumám jeho psychologii, především v tanci.

Shayma, čtenářka Psychologie.cz